

СУТНІСТЬ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Н.В. Мілошевич

Одеський національний політехнічний університет

Розвиток конкурентного ринку страхування в Україні передбачає створення справедливої системи розподілу ризику між страховиками, що функціонують на ринку. Таку систему справедливого розподілу ризику виражає механізм перестраховування.

Згідно статті 12 Закону України «Про страхування»: перестраховування – це страхування одним страховиком (цедентом, перестраховальником) на визначених договором умовах ризику виконання частини своїх обов'язків перед страхувальником у іншого страховика (перестраховика) резидента або нерезидента, який має статус страховика або перестраховика, згідно з законодавством країни, в якій він зареєстрований.

Проблема формування стабільного українського ринку перестраховування з максимальним використанням його внутрішнього потенціалу є актуальним напрямком сучасних досліджень, тому що перестраховування є однією з можливостей забезпечення фінансової стійкості страхових компаній.

Економічною сутністю перестраховування є перерозподіл між страховими організаціями створеного первинного страхового фонду.

Перестраховування здійснюється за різними формами та методами, умови та зміст яких обумовлюються конкретними договорами перестраховування.

Перестраховування застосовується з метою посилення захисту майнових інтересів страхувальників та забезпечення умов для розвитку ринку перестрахових послуг, запобігання неплатоспроможності страховиків у разі обслуговування великих ризиків, підвищення стану ліквідності страховика.

Перестраховування, крім того, захищає страховиків насамперед від випадкових відхилень від розрахункової збитковості, що не відповідає фактичному її рівню в році, що настав, який обумовлений непередбаченими обставинами.

Тому перестраховування є необхідною умовою забезпечення фінансової стабільності страхових операцій і нормальної діяльності будь-якого страхового суспільства незалежно від величини його капіталів, запасних фондів і інших активів.

В Україні перестраховування здійснюють переважно страхові компанії. Пояснюється це тим, що чинне страхове законодавство нашої країни не виокремлює перестраховиків як суб'єктів страхового ринку від звичайних страховиків, хоча, як свідчить світовий досвід, вимоги, що висуваються до компаній, які займаються власне перестраховальною діяльністю, значно вищі.

Сучасний український ринок перестраховування стикається з досить суттєвими і глибокими проблемами, які гальмують його розвиток. Особливістю страхового ринку України являється невелика доля у складі світового ринку, кількість страховиків постійно збільшується, але більшість із них має незначний обсяг активів, тому вони повинні передавати свої зобов'язання у перестраховування іноземним страховикам.

В той же час, на сьогоднішній день в Україні спостерігається тенденція зростання перестраховальних премій, зокрема, як перестраховикам-резидентам, так і перестраховикам-нерезидентам.

Пік передачі ризиків нерезидентам спостерігався в 2004 році, а резидентам – в 2003 році. Це пояснювалось змінами в регулюванні перестраховування з нерезидентами в 2004 році [1].

За договорами перестраховування ризиків за 2014 рік українські страховики (перестраховальники) сплатили часток страхових премій 9 704,2 млн. грн. (за 2013 рік – 8 744,8 млн. грн.), з яких: перестраховикам-нерезидентам – 1 530,5 млн. грн., що на 6,4% менше порівняно з 2013 роком (за 2013 рік – 1 634,4 млн. грн.); перестраховикам-резидентам – 8 173,7 млн. грн., що на 15,0% більше порівняно з відповідним показником 2013 року (за 2013 рік – 7 110,4 млн. грн.).

На збільшення операцій вихідного перестраховування за 2014 рік вплинуло збільшення на 15,0% перестраховування в середині країни. При цьому, на 6,4% зменшилась операції з перестраховування із страховиками-нерезидентами.

Ріст перестрахових премій проти аналогічного періоду 2013 року відбувся по наступним видам: страхуванню вантажів та багажу, страхуванню виданих гарантій (порук) та прийнятих гарантій, страхуванню цивільної відповідальності власників транспортних засобів («Зелена карта»).

При цьому відбулось зменшення вихідного перестраховування за такими видами страхування, як: страхування майна, страхування від нещасних випадків, страхування відповідальності перед третіми особами страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.

Найбільша частка перестрахових премій, переданих українським страховикам у 2014 році, припадає на Великобританію – 22,9 %, Німеччину – 21,4%, Російську Федерацію – 18 %, Швейцарію – 13,7% [2].

Таким чином, можна зробити висновок, що розвиток ринку перестраховувальних послуг дає можливість нівелювати ризики й забезпечити відповідальність страховика згідно з його фінансовими можливостями.

На фоні негативних тенденцій на ринку перестраховування спостерігаються й певні позитивні прояви щодо збільшення розміщень страхових ризиків на внутрішньому страховому ринку.

Література:

1. Статистика страхового ринка України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://forinsurer.com/stat>.
2. Ольга Терубус. Перестраховування та проблеми його розвитку в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: –<http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream./123456789/304/2>.

НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Н.В. Мілошевич
К.О. Толстик

Одеський національний політехнічний університет

Розвиток страхового ринку потребує вирішення багатьох актуальних питань. Перед страховиками сьогодні стоїть складне завдання по зростанню обсягу та якості страхових послуг, підвищенню рівня капіталізації та фінансової надійності страхових компаній, а також ліквідності їх активів [1].

Основні завдання, які необхідно негайно вирішувати це: реформування регуляторної системи, реформування системи реєстрації страховиків та розвиток ринків.

Враховуючи сучасні тенденції розвитку, реалізація першочергових завдань для страхового ринку повинна впроваджуватися у трьох напрямках: захист інтересів споживачів страхових послуг, захист інтересів страхових компаній та інших професійних учасників ринку, захист інтересів держави.

Важливим питанням є перехід від реформування ринку страхових послуг до реформування взаємовідносин між учасниками страхового ринку України, шляхом відмови від монопольного становища страховиків та їх об'єднань на страховому ринку України, а також старої практики реформування лише умов здійснення страхової діяльності.

Пріоритетною метою реформування страхового ринку є створення надійного, відкритого та сучасного страхового ринку України, що ґрунтується на гармонійних взаємовідносинах його учасників та прозорості, ефективної і професійної регуляторної політики держави.